

ความชุกของการทำงานผิดปกติในระบบการบดเคี้ยว ของผู้ป่วยทางทันตกรรม

Prevalence of Functional Disorders of Masticatory System in Dental Patients

เพ็ญพรรณ เลหาพันธ์* เรดา เกษตรสุวรรณ**

*ภาควิชาเวชศาสตร์ช่องปาก, **ศูนย์ทันตกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

Penpan Laohapand B.Sc., D.D.S., Grad. Dip. in Clin. Sc.*

Reda Kasetsuwan B.Sc., D.D.S., M.P.H. **

*Department of Oral Medicine **Community Dentistry Center
Faculty of Dentistry, Mahidol University, Bangkok 10400.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความชุกของอาการที่ผิดปกติในการทำงานของระบบการบดเคี้ยวในผู้ป่วยทางทันตกรรม และหาความสัมพันธ์และ/หรือเปรียบเทียบความชุกของความผิดปกตินี้กับปัจจัยบางอย่างที่อาจเกี่ยวข้อง ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามในผู้ป่วยใหม่ซึ่งมาขอรับการตรวจรักษาที่ภาควิชาเวชศาสตร์ช่องปาก มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 3,000 คน ผู้ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามมีจำนวน 2,924 คน (97.47%)

อาการของการทำงานผิดปกติในระบบการบดเคี้ยวที่มีผู้ตอบรับมากที่สุดคือ มีเสียงดังจากบริเวณหน้าหรือในหู (19.22%) รองลงมาคือ อาการเจ็บปวดซึ่งได้แก่ อาการเจ็บข้อต่อขากรรไกรเวลาอ้าปากกว้าง ๆ (15.83%) และขณะเคี้ยวอาหาร (12.72%) ปวดหรือเมื่อยกล้ามเนื้อใบหน้า (12.59%) ปวดหรือกดเจ็บบริเวณหน้าหู (10.77%) อ้าปากไม่ได้เต็มที่ (9.88%) และมีประวัติขากรรไกรค้าง (7.01%) พบว่าร้อยละ 40.42 ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้มีอาการตั้งแต่ 1 อย่างขึ้นไป และร้อยละ 72.75 ของผู้มีอาการเหล่านี้ต้องการรับการบำบัดอาการดังกล่าว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่า ความชุกของการทำงานผิดปกติในระบบการบดเคี้ยวไม่แตกต่างกันในระหว่างเพศชายและหญิง แต่มีความสัมพันธ์กับอายุและอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพสมรส นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มผู้มีอาการผิดปกติในระบบการบดเคี้ยว มีอาการบางอย่างเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไป และมีปัจจัยเฉพาะที่บางอย่างสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่มีอาการผิดปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ความชุกของการทำงานผิดปกติในระบบการบดเคี้ยวมีค่อนข้างสูง ดังนั้นทันตแพทย์ทั่วไปจึงควรที่จะให้ความสนใจต่อการให้การตรวจวิเคราะห์ และรักษาความผิดปกตินี้ให้มากยิ่งขึ้น

Abstract

The purposes of the present study were to assess the prevalence of functional disorders of the masticatory system and to demonstrate associations between these disorders and certain associated factors. A sample of 3,000 dental patients attending the Oral Medicine department, Mahidol University was investigated by questionnaire. Of the 3,000 persons invited, 2,924 (97.47%) cooperated.

Temporomandibular joint sound was the most prevalent subjective symptom (19.22%), followed by pain in the temporomandibular joint area while opening the jaw (15.83%) and while chewing (12.72%). Pain in masticatory muscles was reported by 12.59%, tenderness of the preauricular area by 10.77%, difficulty in opening the mouth wide by 9.88%, and locking of the jaw by 7.01%. Of the sample, 40.42% had at least one symptom and 72.75% of these subjects were in need of treatment.

Statistical analysis showed that the prevalence of masticatory dysfunction was the same in both male and female, and was significantly related with age and occupation ($\alpha = 0.05$) but not related with marital status.

Individuals with symptoms of dysfunction of the masticatory system had a significantly higher frequency of some general symptoms, local factors, and oral habits than those without symptoms ($\alpha = 0.05$)

The results of the investigation suggest that the prevalence of masticatory dysfunction is rather high, practising dentists must focus more interest on the diagnosis and treatment of these disorders.